

Ons kenmerk

25-067-AR.GH

Datum

02-07-2025

Betreft

Publieke gezondheid: van nationaal belang

Uw kenmerk

-

Contact

ghorst@ggdghor.nl

Beste leden van de verkiezingsprogrammacommissie,

Nederland heeft een grote uitdaging om de gezondheid te versterken. Gezondheid is het grootste goed en een gezonde bevolking is de basis voor een weerbare samenleving die allerlei uitdagingen het hoofd kan bieden. Maar de volksgezondheid staat onder druk¹. De gezondheidsverschillen in Nederland nemen toe, mede door de uitdagingen op de woningmarkt, de stijgende inflatie, klimaatverandering en de digitale transformatie.

Toenemende gezondheidsverschillen

In Nederland zijn er grote gezondheidsverschillen tussen arm en rijk. Mensen met een kleinere portemonnee en lagere opleiding leven gemiddeld 15 jaar korter in goede gezondheid dan mensen met een hogere sociaaleconomische positie². Waar je wieg staat, maakt dus veel uit. Dit heeft niet alleen invloed op de gezondheid van mensen zelf, maar levert ook hoge lasten voor de samenleving op. Want de zorg staat onder grote druk en zorgkosten blijven stijgen, mede door ziekten die te voorkomen zijn. Om deze kloof te verkleinen, de druk op de zorg te verlagen en kosten te besparen, is een stevige aanpak nodig. Denk aan meer aandacht voor preventie en een gezonde leefomgeving. Daarvoor is een sterke GGD onmisbaar. Gezondheid moet een prominente plek krijgen in alle beleidsterreinen. Ook zijn de juiste investeringen nodig. GGD GHOR Nederland doet daarom een dringende oproep: geef gezondheid de prioriteit die het verdient in uw verkiezingsprogramma.

Prioriteiten voor het verkiezingsprogramma

Ons doel is gezondheidswinst:

1. Een prominente plek voor gezondheid onder regie van krachtige GGD'en

We zetten in op gezondheid met een stevig basistakenpakket voor GGD'en, een verdubbeling van het lokale preventiebudget en een regionaal verankerde rol voor de GGD in de jeugdgezondheidszorg.

2. Versterken infectieziektebestrijding

We versterken de infectieziektebestrijding en maken investeringen in pandemische paraatheid structureel, met een effectieve en fijnmazige vaccinatievoorziening voor alle leeftijdsgroepen.

¹ [RVS \(2023\). Op onze gezondheid - de noodzaak van een sterkere publieke gezondheidszorg](#)

² [Sociaal economische Gezondheidsverschillen \(SEGV\)](#)

Gezondheid begint bij preventie en de jeugd

Voorkomen is beter dan genezen. De beweging van zorg naar gezondheid is ingezet om mensen gezond en actief te houden en de druk op de zorg te verlagen. Toch staat de volksgezondheid onder druk. Dit vraagt om een duurzame, structureel gefinancierde preventieaanpak, ondersteund door wettelijk vastgelegde gezondheidsdoelen. Een landelijk basispakket van preventieve interventies in iedere gemeente is essentieel, zodat iedereen gelijke kansen heeft. GGD'en worden versterkt en gezondheid moet een prominente plek krijgen in alle beleidsterreinen, met extra aandacht voor een gezonde leefomgeving.

Elk kind verdient een gezonde start, maar de cijfers zijn zorgwekkend: 24% van de jongeren rookt of vapet wekelijks³, bijna 15% heeft overgewicht⁴ en de helft ervaart mentale problemen⁵. Maatregelen zoals een verbod op kindermarketing van ongezonde producten zijn cruciaal. Investeren in de eerste levensjaren levert de meeste gezondheidswinst op. Ook voor de jeugd is voorkomen beter dan genezen: om de instroom in de jeugdzorg te beperken, moet meer geïnvesteerd worden in de (preventieve) jeugdgezondheidszorg. GGD GHOR Nederland pleit daarnaast voor verhoging van het lokale preventiebudget tot minimaal 2% van de VWS-begroting, als noodzakelijke stap naar een gezonde generatie.

Pandemische paraatheid behoedt Nederland voor infectieziekte-uitbraken

De COVID-19-pandemie heeft laten zien wat er gebeurt als een infectieziekte wereldwijd om zich heen grijpt. De lessen hieruit mogen niet verloren gaan, maar moeten worden omgezet in actie. De pandemische paraatheid van Nederland is momenteel onvoldoende: er is een tekort aan artsen infectieziektebestrijding en een robuuste, flexibele en schaalbare ICT-infrastructuur ontbreekt. Structurele financiering voor infectieziektebestrijding en pandemische paraatheid⁶ moet daarom opnieuw worden opgenomen in het regeerakkoord – een pandemie wacht immers niet en virussen en zoönosen zoals vogelgriep blijven een reële dreiging.

Tegelijkertijd daalt de vaccinatiegraad binnen het Rijksvaccinatieprogramma en nemen uitbraken van te voorkomen infectieziekten toe. Om overal in Nederland effectief doelgroepgericht te kunnen vaccineren, is een structurele budgetverhoging nodig. Daarmee kunnen bewezen effectieve interventies, zoals de wijkgerichte aanpak, landelijk worden uitgerold. GGD'en willen hun expertise bundelen in een centrale vaccinatievoorziening voor kinderen en volwassenen, zodat toegang tot vaccinatie en betrouwbare informatie eenvoudiger wordt.

De publieke gezondheid is van nationaal belang en bovenstaande acties zijn urgent met het oog op de gezondheid van iedereen in Nederland. Daarom hoop ik dat uw partij gezondheid prioriteit zal geven in uw verkiezingsprogramma.

Met vriendelijke groet,

André Rouvoet
Voorzitter

³ [Gezondheidsmonitor Jongvolwassenen 2024](#)

⁴ [Overgewicht | Jongeren | Volksgezondheid en Zorg](#)

⁵ [Blijvende zorgen over mentale gezondheid jongvolwassenen ondanks lichte verbetering | RIVM](#)

⁶ [Kamerbrief Structurele versterking van de pandemische paraatheid van publieke gezondheidszorg en infectieziektebestrijding](#)